

HANDHAVINGSCOLLEGE

ARREST

van 9 februari 2023 met nummer
in de zaak met rolnummer

Verzoekende partijen

1.

geding hervat door

2.

3.

4.

5.

wonende en met woonplaatskeuze te

vertegenwoordigd door advocaat
kantoor te

met

Verwerende partij

het VLAAMSE GEWEST, vertegenwoordigd door de Vlaamse regering, ten verzoeken van de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, voor wie bij delegatie optreedt: de gewestelijke entiteit (het Departement Omgeving – afdeling Handhaving)

vertegenwoordigd door advocaat
woonplaatskeuze te

met

I. Voorwerp van het beroep

Verzoekende partij vordert met een aangetekende brief van 4 juli 2022 de vernietiging van de beslissing van de gewestelijke entiteit van 25 mei 2022 met nummer _____ waarmee haar een alternatieve bestuurlijke geldboete wordt opgelegd van 2.450 euro wegens schending van

artikel 6.2.1, 3° van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (hierna: VCRO). Er wordt haar met name verweten dat ze een bekrachtigd stakingsbevel heeft doorbroken door stedenbouwkundige handelingen uit te voeren in strijd met een na dit stakingsbevel verkregen regulariserende stedenbouwkundige vergunning.

II. Rechtspleging

Verwerende partij legt het administratief dossier neer en dient een antwoordnota in.

De kamervoorzitter behandelt de vordering tot vernietiging op de openbare zitting van 12 januari 2023. Advocaat _____ voert het woord voor verzoekende partij. Advocaat _____ *loco* advocaat _____ voert het woord voor verwerende partij.

III. Feiten

1.

Op 12 april 2016 stelt een gemeentelijke ambtenaar van _____ (hierna: verbalisant) vast dat er achteraan een woning te stedenbouwkundige handelingen worden uitgevoerd zonder de daarvoor vereiste vergunning en met name een veranda wordt gebouwd van ongeveer 20m². Omdat de werken nog bezig zijn en de veranda nog niet wind- en waterdicht is, beveelt de ambtenaar de staking van alle werken achteraan de gelijkvloerse verdieping. Dit wordt opgenomen in het proces-verbaal nr. _____ dat wordt afgesloten op 12 april 2016.

Het bevel tot staking wordt op 19 april 2016 bekrachtigd door de gewestelijke stedenbouwkundig inspecteur, waarbij in de bekrachtigingsbeslissing uitdrukkelijk wordt gesteld dat 'een na het stakingsbevel bekomen uitvoerbare stedenbouwkundige vergunning kan worden uitgevoerd voor zover deze vergunning en de voorwaarden strikt worden gevolgd', waarbij 'het niet naleven van deze vergunning geldt als een doorbreking van het stakingsbevel'.

Het college van burgemeester en schepenen van _____ verleent op 21 oktober 2016 een regulariserende stedenbouwkundige vergunning onder voorwaarden voor de veranda.

2.

Op 11 juni 2020 stelt de verbalisant een doorbreking vast van het op 19 april 2016 bekrachtigde stakingsbevel van 12 april 2016 doordat de voorwaarden van de regulariserende stedenbouwkundige vergunning van 21 oktober 2016 niet worden nageleefd en met name 'de linker enkelvoudige scheidsmuur, die op de plannen staat opgetekend als uit te voeren in idem gevelsteen, werd uitgevoerd in geperforeerde snelbouwsteen', hetgeen 'tevens in strijd is met artikel 34.4 van de bouwcode dat stelt dat enkelvoudige scheidsmuren enkel in massief ongeperforeerd materiaal mogen uitgevoerd worden'. Deze vaststelling wordt opgenomen in het proces-verbaal nr. /an 11 juni 2020.

Op 25 juni 2020 geeft de procureur des Konings aan de gewestelijke entiteit AMMC kennis van de verlenging van zijn beslissingstermijn. Op 7 april 2021 ontvangt de gewestelijke entiteit de melding van de procureur des Konings van 1 april 2021 dat het stedenbouwkundig misdrijf niet strafrechtelijk zal worden behandeld.

Op 14 april 2021 vraagt de gewestelijke entiteit aan de verbalisant bijkomende inlichtingen, waaronder de vraag of er al enige vorm van herstel is gebeurd. De verbalisant bezorgt op 19 april 2021 de gevraagde inlichtingen, waaronder de vaststelling dat hij nog geen melding van herstel ontving.

Op 9 juli 2021 brengt de gewestelijke entiteit verzoekende partij op de hoogte van het voornemen om een alternatieve bestuurlijke geldboete op te leggen. Ze wijst haar daarbij op de mogelijkheid van een bestuurlijke transactie mits betaling van 3.500 euro (artikel 6.2.14 VCRO). Ze nodigt haar ook uit om bij gebreke van tijdige en volledige betaling van de voorgestelde geldsom een schriftelijk verweer mee te delen, eventueel vergezeld van een vraag tot hoorzitting, en biedt haar de mogelijkheid om inzage te vragen in het administratief dossier.

Op 23 mei 2022 vraagt de gewestelijke entiteit opnieuw bijkomende inlichtingen aan de verbalisant, in het bijzonder of er al enige vorm van herstel is gebeurd. De verbalisant bezorgt op 24 mei 2022 de gevraagde inlichtingen.

Op 25 mei 2022 legt de gewestelijke entiteit een geldboete op, waarvan verzoekende partij met een aangetekende brief van 2 juni 2022 in kennis wordt gesteld. Verzoekende partij heeft hiertegen met een aangetekende brief van 4 juli 2022 een verzoek tot vernietiging ingesteld bij het College. Deze procedure is gekend onder rolnummer

3.

Tijdens voormelde bestuurlijke boeteprocedure naar aanleiding van de (eerste) doorbreking van het bekrachtigde stakingsbevel stelt de verbalisant op 10 mei 2021 opnieuw een doorbreking vast van het op 19 april 2016 bekrachtigde stakingsbevel van 12 april 2016 doordat de voorwaarden van de regulariserende stedenbouwkundige vergunning van 21 oktober 2016 niet worden nageleefd en met name 'de linker enkelvoudige scheidsmuur die op de plannen staat opgetekend als uit te voeren in idem gevelsteen werd gecementeerd'. Deze vaststelling wordt opgenomen in het proces-verbaal nr. () van 10 mei 2021.

Op 8 juli 2021 ontvangt de gewestelijke entiteit de melding van de procureur des Konings van 29 juni 2021 dat het stedenbouwkundig misdrijf niet strafrechtelijk zal worden behandeld.

Op 29 juli 2021 brengt de gewestelijke entiteit verzoekende partij op de hoogte van het voornemen om een alternatieve bestuurlijke geldboete op te leggen. Ze nodigt verzoekende partij daarbij uit om haar schriftelijk verweer mee te delen, eventueel vergezeld van een vraag tot hoorzitting, terwijl ze ook de mogelijkheid krijgt om inzage te vragen in het administratief dossier.

Op 23 mei 2022 vraagt de gewestelijke entiteit bijkomende inlichtingen aan de verbalisant, in het bijzonder of er al enige vorm van herstel is gebeurd. De verbalisant bezorgt op 24 mei 2022 de gevraagde inlichtingen.

Op 25 mei 2022 legt de gewestelijke entiteit een geldboete op, waarvan verzoekende partij met een aangetekende brief van 2 juni 2022 in kennis wordt gesteld. Dat is de bestreden beslissing.

IV. Gedinghervatting

De raadsman van verzoekende partij meldt met een aangetekende brief van 19 december 2022 dat verzoekende partij op 20 augustus 2022 is overleden en dat zijn echtgenote en kinderen het geding als zijn rechtsopvolgers willen hervatten.

V. Ontvankelijkheid van het beroep

Standpunt van de partijen

1.

Partijen worden voor de zitting met een mailbericht van 10 januari 2023 in kennis gesteld van het feit dat de kamervoorzitter hen op de zitting zal verzoeken om standpunt in te nemen over de gebeurlijke gevolgen van het overlijden van verzoekende partij op de bestreden bestuurlijke geldboete.

2.

De raadsman van verzoekende partij stelt tijdens de zitting 'dat de bestuurlijke geldboete door het overlijden van _____ is vervallen'.

3.

Verwerende partij stelt tijdens de zitting dat ze het standpunt van de raadsman van verzoekende partij 'onderschrijft'. Ze vraagt wel 'om het rolrecht ten laste te leggen van verzoekende partij'.

Beoordeling door de Raad

1.

Verzoekende partij is tijdens voorliggende jurisdictionele procedure op 20 augustus 2022 overleden, zoals blijkt uit de voorliggende stukken en door partijen niet wordt betwist. Haar rechtsopvolgers hebben hierop het geding hervat, hoewel dit in het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (hierna: DBRC-decreet) en het besluit van de Vlaamse regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (hierna: Procedurebesluit) enkel expliciet is voorzien wat betreft procedures voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen (artikelen 101 en 102 Procedurebesluit) en niet wat betreft procedures voor het College.

2.

Het (hangende) beroep van verzoekende partij heeft een schorsende werking (artikel 14 DBRC-decreet in samenlezing met artikel 6.2.13, §4, lid 3 VCRO). Zoals blijkt uit het administratief dossier en door partijen niet wordt betwist is dit beroep tijdig en regelmatig ingesteld. De bestreden boete was op het ogenblik dat verzoekende partij overleed dan ook nog niet definitief.

3.

Een bestuurlijke geldboete heeft tot doel om gedragingen in strijd met een voorschrift dat wordt gehandhaafd met toepassing van titel VI VCRO en waarop overeenkomstig deze titel een straf is gesteld te voorkomen en te bestraffen. Het is een sanctie met een overwegend repressief karakter, zodat het opleggen van dergelijke boete door het punitief karakter hiervan volgens de kwalificatiecriteria van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens een strafvervolging betreft in de zin van artikel 6 EVRM. Bij het opleggen hiervan moet dan ook worden voldaan aan de procedurele en materiële waarborgen voor strafvervolging en bestraffing, zoals onder meer vervat in de artikelen 6 en 7 EVRM en het zevende protocol bij het EVRM, in de artikelen 14 en 15 BUPO en in de fundamentele beginselen van het strafrecht, waaronder het vermoeden van onschuld en het persoonlijk karakter van een straf. Het beginsel van het persoonsgebonden karakter van de straf houdt met name in dat een straf persoonlijk en dus enkel aan diegene die de overtreding heeft gepleegd, en individueel en dus ten aanzien van iedere overtreder afzonderlijk, moet worden opgelegd. De decreetgever beoogde overigens ook om voor dergelijke bestuurlijke geldboeten met hun punitief karakter dezelfde rechtswaarborgen te bieden als deze die gelden voor strafvervolgingen en de berechting van strafbare feiten en om daarbij een optimale rechtsbescherming te waarborgen (MvT - bij het ontwerp dat het decreet van 21 december 2007 tot aanvulling van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid met een titel XVI is geworden -, Parl.St. VI.Parl. 2006-2007, 1249, nr. 1, 14 en 16-17 in samenlezing met MvT - bij het decreet van 25 april 2014 betreffende de handhaving van de omgevingsvergunning -, Parl. St. VI. Parl. 2013-2014, 2419, nr. 1, 70).

4.

Een bestuurlijke geldboete kan alleen worden opgelegd aan de 'overtreder', hetzij de natuurlijke persoon of de rechtspersoon die het stedenbouwkundig misdrijf heeft uitgevoerd, er opdracht toe heeft gegeven of er zijn medewerking aan heeft verleend (artikel 6.2.7, §1, lid 1 VCRO en artikel 6.1.1, 6° VCRO), en kan worden opgelegd aan alle overtredders (artikel 6.2.13, §4 VCRO). Deze bepaling dient te worden gelezen en toegepast in het licht van het persoonsgebonden karakter van de straf en het vermoeden van onschuld. Verzoekende partij wordt in de bestreden beslissing aangeduid als overtreder omdat hij één van de eigenaars is van de woning waarop het stedenbouwkundig misdrijf betrekking heeft en dus minstens moet worden beschouwd als één van de opdrachtgevers hiervan. Verzoekende partij is tijdens voorliggende procedure overleden, zodat de nog niet definitieve geldboete die hem was opgelegd, is vervallen.

VI. Kosten

De kosten van het geding worden geheel of voor een deel ten laste gelegd van de partij die ten gronde in het ongelijk wordt gesteld (artikel 33 DBRC-decreet). Gelet op de concrete omstandigheden kan verwerende partij niet worden beschouwd als de in het ongelijk gestelde partij. Het is dan ook billijk om de kosten en met name het door verzoekende partij betaalde rolrecht ten laste te leggen van de nalatenschap van verzoekende partij.

VII. Beslissing

1. Het beroep wordt verworpen.
2. De kosten van het beroep, begroot op 100 euro rolrecht, worden ten laste gelegd van de nalatenschap van verzoekende partij.

Dit arrest is uitgesproken in zitting van 9 februari 2023 door de eerste kamer.

De griffier,

De voorzitter van de eerste kamer,